



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

De iudice. Ex Philone Iudæo. Capvt XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

ἦα, ἀνεῖ ὀπερὸν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ὡς τοῦ ἀρχαίου ἀνακτοῦ, ὃς ἐπὶ τῷ ἀνακτοῦ ἔκειτο, ὡς ἐπὶ τῷ ἀνακτοῦ ἔκειτο.

Forum denique funibus circumdabatur, iubente quidem Rege.

Theſmoticis autem forum implentibus, funium ambitus à quinquaginta pedum ſpatio ducebatur, & miniſtri aſtabant publici, ne quis iudicio non indigens accederet.

Fori porro iudicialis ianua, κρηλίδις dicuntur, quas Romani cancellatas vocitant.

Trigonum forum aliud dicebatur à loci forma.

Parabyſtum ab obſcuro, in quo ſitum eſt, loco.

Magnum vero Metichi forum, ab artifice Meticho ſic dictum eſt, ut ait Pollux. τὸ τῆς Μητίχου δὲ καὶ ἀρχαίου μέγα, οὗτω κληθῆναι ἀπὸ ἀρχιτέκτονος μητίχου.

Ἐπιτα numero quidem erant quinquaginta, & vnus Dracon autem hos conſtituit de optimiſimis electos. Ius autem dicebant ſanguinis reis in quinque iudicijs.

His vero Solon Senatū ex Areopago addidit.

Pene autem ludibrio habitum eſt Epheta- rum iudicium.

Dicti autem videntur, quod primum Rege iudicante fortuita cadis reos, Dracon Ephe- tis iudicium hoc permifit, ἰφ σίμων, hoc eſt, translatiuum, id à Senatu faciens.

Romani iudices.

CAPVT XVII.

Romani longè minus primis temporibus, in iudicijs, ac litibus occupati fuerunt:

Teſtatur quidem illud, quod in maxima litium raritate, forum nullum erat definitū, vnde illud Virgilij.

Iudicijque forum, & Patribus dat iura vocan- tis.

Forum acutis lapidibus cur ſtravit Cato.

Quamobrem Cato Cenſorius, cum designatam litibus ſedem populus adornaret, pauimentoque inſterneret, id fieri quam acutiſſimis lapidibus curauit, ne gens Martia litigioſis operibus paulatim aſſueſceret.

Reges Romani iudicij.

Quanti tamen iudicia fecerint, declarat Dionyſius Halicarnaſſenſis, lib. 2 qui inter Regis potiſſima munia recenset, τῶν ἀδικημάτων τὰ μέγιστα τὸν ἀλάτῃν.

Transijt deinde hæc poteſtas ad Conſules, qui, ut ait Suidas, eran τὸ πρόβουλοι καὶ προήγοροι τῶν βουλευμάτων πρὸς τὸν δῆμον διοικοῦντες.

Et ſtatim communicata cum Senatu. Nam ordo iudicium primi ſ temporibus tantum fuit penes Senatū, ut teſtatur Polybius lib. 6. Lege demum Gracchi iudicia ad equites trāſ- lata, ut liquet ex Appiano, & Velleio Patriculo.

Sed maximè ordinarij iuris diſceptatores Prætores fuerunt, qui poſt annum ſexcentiſimū quartum, cum eſſent perpetua quæſtiones introductæ, Carbone forum tenente ſunt inſtituti, ut habet Cicerō in Bruto.

Sed nos hæc obiter, ut antiquorum curam penes iudicia oſtenderemus.

De iudice.

Ex Philone Iudæo.

CAPVT XVIII.

Iudicij vni- versis.

Præclari iudicis conditiones Philo Iudæus paucis complexus eſt.

Primum, inquit, requiritur, ut ſit: πάντος ἀλόγου πάθους, καὶ πάσης κακίας ἀμέτοχος, ut ſincerum animum habeat, & nullis prauis affectibus obnoxium, quod fiet, ſi ſis, qui iudicaturus tribunal aſcendit, iudicari ſe non minus, quàm iudicare cogitet.

Facilis eſt recti perſuaſor innocens Iudex, contra nullas culpas timer reus, quas habere reſpexerit cognitorem.

Synceri autem animi magna pars ſyncera religio, idcirco iudex, Coll. 2. Authentic. apud Iuſtinum iuratur.

Κοινωνικὸν ἐμὴ τῆ ἀγίᾳ τῆ διῆ καθολικῆ, καὶ ἀποſτολικῆ ἐκκληſίας, καὶ κατ' οὐδένα πρόσωπον ἢ χρόνον ἐναντιωθῆσάς αὐτῆ.

Secundum, quatuor primarijs virtutibus eminere debet: Prudētia, ne decipiatur; fortitudine, ne leuiter inſleatur; temperantia, ne voluptatibus corporis animi acies hebetat; iuſtitia eius anima eſt.

Hoc ipſum Plato conſtat, 2. de legib. μηδὲ τοὺς δικαστὰς ἐνεργεῖς ὄντας οἷος γενέσθαι.

Tertium, Cauendū illi, ne incerta pro certis accipiat, fidat oculis potius, quàm auribus.

ὅσα γὰρ ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. καὶ ἄπειρ
 ἀργυρὰ μοιβος ἀγαθὸς διαυρεῖται τὰς φύσεις:
 Nam (vt ait Cassiodorus) non facili erroris
 vitio soedescit, quem doctrina purgauerit, cō-
 trā ignorantia iudicis est calamitas innocētis.

Quartum, nec accipiat munera, quia τὴν δι-
 ἀοικον ἐν τῷ δὲ λιωφόρου βαίνον ἰν' ἰουδίας.

*Iudices pe-
 cunia cor-
 rupti.*

Si in auzem Iudicis, vel aduocati susurret
 pecunia, Orphei lyra, carmen Amphionis,
 Musa Virgilij, voce pecuniae suffocantur.

Quid plura, vbi nummus loquitur, Tulliani
 eloquij tuba raucescit: vbi nummus militat,
 Hectoreae militiae fulgura compescuntur: vbi
 pugnat pecunia, virtus expugnat. Herculea:
 nummus vincit, nummus regnat, nummus
 imperat vniuersis.

Iustinus Authēt. coll. 2. tit. 2. nou. 8. in præfa-
 tione, vult iudices, καὶ ἀρατὴς χρῆσαι τὰς χεῖρας.

Neque tantum ipsi puris manibus iudices
 esse debent, sed larronibus præterea, & depe-
 culatoribus infesti, vt sint instar Pelichi, Fla-
 uiae, cuius erat ea vis, vt fures res, quasi in-
 iecta remora retineret: restatur Eucrates apud
 Lucianum, in Philopseud.

*Veritas ge-
 statur a sū-
 mo Iudiciorū
 sacerdote.*

Quintum, vt sit magnus veritatis amator,
 quam idcirco summus Iudiciorum sacerdos ad
 eor impressam gestabat, cum hac inscriptione:
 Veritas, & illustratio.

Ἀλήθειαν, καὶ δὴλώσιν τὴν ἀναδημάτωρ
 κάλλιον, καὶ διαπρεπέσατον ἐν τῷ τ' εὐχῆς
 ἡγεμονικῶ.

*Personarū
 acceptio fu-
 gienda.*

Sextum, vt non animaduertat personas, sed
 res: τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ἀπασον, καὶ
 γυμνὴν ὀρέου. Alienum te à personis omni
 redde in Iudicio (inquit Hieron. ad Damasc.)

Septimum, vt misericors sit in pauperes,
 εὐειν, καὶ φιλανθρωπιαν διαταξέτω τῶν κτηνῶν.

Octauum, vt sua potentia vtatur, ad suble-
 uandas, non opprimendas hominum miseras,
 si que in dignitate ciuili, & moderatus;
 Μὴ χεβάτωρ ἐν τοῖν γυμνικαῖς ἀγῶσι καὶ λα-
 τωα γρηλαζέιν πύς ἐλάτῃς τῆς δυνάμε-
 σιμ.

Nonum, vt in decernendo non sit præceps,
 Cuncta cor esse deb. 1. qui iudicat de salute.

*Iudices an-
 tequā ser-
 uent enē.
 uia Solem
 uelabā. u.*

Lib. 2. cap. 1. const. Apost. Τὰς κρίσεις οὐ
 χαρην μονομερῆς ποιῶσιν, πλείστον ἡμέρας
 ποιῶσιν τὴν δεξιάτην, μετὰ συμβαλῆς πολ-
 λῆς καὶ παραπτεῖσθαι μάλ' ἐν μέσῃ, τελευταί-

ον ὄρεμ, καὶ φηρόν δεινάτ' ἐδ μέλλων ἐν φ' ἔρεμ
 πρὸτ ἡλιον ἐπάραι τὰς χεῖρας διαμαρτυρεῖται
 ἀβῶ. ὅπ' ἀρχεν τὸ ἀμαλ. ὅπ' ἀνθρώπων.

Ad summum, sit innocentia templum, te-
 perantia sacrarium, ara iustitiae, ablit à iudi-
 cianis mentibus aliquid profanum.

De aduocatis.
 CAPVT XIX.

Πρωτόρων nomen apud Græcos cōmune fuit
 ijs, qui causas agerent, & à Latinis Patro-
 ni, Oratores, Caussidici, Aduocati etiam
 postremò sunt nominati; quanquam Aduo-
 catus apud veteres dicebatur, non qui caus-
 sam ageret, sed qui amico litiganti præsen-
 tiam, assiduamque sectationis operam com-
 modaret, vt actorum testis esset, idemque ad-
 iutor pro virili.

ἑτορῆς qui

Ductum inde opinor, quod rei, vel vt mi-
 sericordiam mouerent, vel vt potentiam o-
 stentarent suam, quam plurimos amicorum
 aduocare, iisdemque stipati in forum prodire
 solebant. Declarat hoc epilogus Lyfiæ, pro
 Micia.

*Reverentia-
 miam.*

Ὅκ ἐγὼ ὦ ἄνδρες δικάσῳ οὓς τινὰς δεθ-
 μένης, ὑπὲρ ὑμῶν ἀναβιβάσμαι. Ἦ γὰρ προ-
 σθόντων, οἱ μὲν ἀνδραγάθους αὐτοὺς παρὰ-
 χόντες, καὶ μεγαλῶν τὴν πόλιν ποίοντες ἐν
 τῷ πολέμῳ τεθνήσκουσιν, &c. in quibus ostendit,
 se nullos habere aduocatos, quod omnes pro-
 pinqui, pro patria dimicantes occubissent.

Inde latius suso vocabulo, aduocati ple-
 rumque nominantur quilibet affectatores;
 quales Marci Antonij aduocatos intellexit
 Tullius, i. Philipp. satellites nempe, qui ipsū
 stipabant, & fortibus viris, ad senatum omnes
 obsecrabant vias.

Puto eos apud Arbitrum audacius inter-
 pretari. Aduocatorum nomen, qui pro furi-
 bus, & spoliatoribus vestis accipiunt, hoc loco
 inducti.

Aduocati tamen iam penè nocturni, qui
 volebant pallium lucrifacere, flagitabant, vt
 apud se vitæque deponerentur. (Nam de Affe-
 ctis, & Ilipatoribus potest intelligi.)

Sed quoquo modo se res habeat; tandem
 proprium, & familiare nomen aduocati, pe-
 nes caussarum actores remansit.

Magna fuit eorum apud Græcos, maximè
 verò Athenienses claritas; siquidem in hoc e-
 loquentia regno ἑτορῆς, vt in mai' γέτι domi-
 μαθαι.